

1999-03-01

มุมมอง : กฎหมายใหม่ ๆ สำหรับผู้สูงอายุ

วิมลศิริ ชำนาญเวช

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

ชำนาญเวช, วิมลศิริ (1999) "มุมมอง : กฎหมายใหม่ ๆ สำหรับผู้สูงอายุ," *Jamjuree Journal*: Vol. 3: Iss. 1, Article 21.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.3.1.16

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol3/iss1/21>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

กฎหมายใหม่ๆ สำหรับผู้สูงอายุ

ท่านผู้อ่านที่รักคะ

ปัจจุบันนี้การแพทย์เจริญขึ้นมาก ทำให้คนมีอายุยืนขึ้น ยิ่ง
 ยืนนานปัญหาก็ยังมีมาก นักกฎหมายต้องพัฒนากฎหมายใหม่ๆ
 ให้ทันกับความเจริญของโลก เพื่อคุ้มครองผู้สูงอายุมากขึ้น
 กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน คุ้มครองผู้สูงอายุน้อยกว่าคุ้มครองสตรี
 เด็กและเยาวชน อาจเป็นเพราะในสมัยก่อนเราอยู่กับแบบ
 ครอบครัวขนาดใหญ่ พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ร่วมกัน
 ต่างช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน คนหนุ่มสาวออกไปทำงาน คนแก่
 อยู่บ้านช่วยเลี้ยงหลาน ทำให้มีกิจกรรม ได้ออกกำลังกาย ได้พูดคุย
 ไม่เงียบเหงา เบื่อหน่าย รู้สึกว่าชีวิตมีคุณค่า

ปัจจุบันสภาพของสังคมเปลี่ยนไป ครอบครัวมีขนาดเล็กลง
 มีแนวโน้มที่ผู้สูงอายุจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังมากขึ้น ลูก
 หลานที่มีฐานะดีอาจนำญาติผู้ใหญ่ของตนไปฝากเลี้ยงดูตามสถาน
 สงเคราะห์ของเอกชนซึ่งคิดค่าบริการหรือจ้างพี่เลี้ยงมาเฝ้าดูแลที่บ้าน

ส่วนผู้ที่ชักหน้าไม่ถึงหลังอาจปล่อยญาติผู้ใหญ่ไว้ตามลำพัง หรือ
 มอบให้เป็นภาระของรัฐบาล นำไปไว้ที่สถานสงเคราะห์คนชรา

ธุรกิจฝึกพี่เลี้ยงเพื่อออกไปรับจ้างเฝ้าดูแลผู้สูงอายุ
 เป็นธุรกิจใหม่ มีผลผลิตเป็นที่ต้องการของสังคมมากขึ้น ผลิตพี่เลี้ยง
 เท่าไรธุรกิจก็หางานทำได้ทั้งหมดไม่ตกงาน ถ้าท่านผู้อ่านได้รู้จักกับผู้
 ประกอบธุรกิจรับดูแลผู้สูงอายุหรือรับฝึกพี่เลี้ยงเพื่อออกไปเฝ้า
 ดูแลผู้สูงอายุ กรุณาเผยแพร่ด้วยว่า เขาอาจต้องรับโทษทางอาญา
 ถึงขั้นถูกจำคุกได้ ถ้าขาดความระมัดระวัง ตามประมวลกฎหมาย
 อาญามาตรา ๓๐๗ ซึ่งบัญญัติว่า

**“ผู้ใดมีหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญา ต้องดูแลผู้ซึ่ง
 พึ่งตนเองมิได้ เพราะอายุ ความเจ็บป่วย ภัยพิการ หรือจิตพิการ
 ทอดทิ้งผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้นั้นเสียโดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิด
 อันตรายแก่ชีวิตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน
 ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”**

ท่านผู้อ่านคงเคยได้ข่าวเมื่อ
 ไม่กี่ปีมานี้ คุณนงนุชไปไหว้บรรพบุรุษ
 ที่สุสานต่างจังหวัดแล้วหายไป ลูกหลาน
 พยายามค้นหาเท่าไรก็ไม่พบ
 และเข้าใจว่าท่านอาจถูกคนร้ายจับตัว
 ไปเรียกค่าไถ่ เพราะท่านมีฐานะดี
 แต่ก็ไม่มีคนร้ายติดต่อมา ปรากฏ
 ว่าท่านหลงอยู่ในป่าจนเสียชีวิต กรณี
 นี้บุตรของท่านซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมาย
 ที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูท่าน ไม่ต้อง
 รับโทษทางอาญา เพราะมิได้มีเจตนาที่
 จะทอดทิ้งให้ท่านต้องรับอันตรายหลง
 อยู่ในป่าละเมาะจนเสียชีวิต แต่ถ้าผู้ซึ่ง
 มีหน้าที่ตามสัญญาเพราะรับจ้างเลี้ยงดู
 คนชราปล่อยให้เกิดเหตุการณ์อย่างนี้เกิด
 ขึ้นก็คงจะต้องถูกลูกหลานของท่าน
 ฟ้องเอาแน่

เจ้าของสถานรับเลี้ยงดูคน

ชราหรือพี่เลี้ยงที่ไปรับจ้างเลี้ยงคนชราตามบ้านอาจจะไม่ต้องติดคุก เพราะการกระทำผิดทางอาญาตามมาตรานี้ ผู้กระทำต้องมี “เจตนา” ถ้าไม่มีเจตนาทอทั้งก็ไม่ถือ เป็นความผิด แต่ในอนาคตอาจต้องรับผิดเพราะมีผู้เสนอให้ปรับปรุงกฎหมายมาตรานี้ใหม่ โดยเพิ่มข้อความในวรรคที่ ๒ ว่า

“การกระทำในวรรคแรก ถ้าผู้กระทำกระทำโดยประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ท่านที่มีผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวหรือท่านที่รับจ้างดูแลผู้สูงอายุต้องระวังดูแลท่านให้ดี จะอ้างว่า “เปลวไป” ไม่รู้ว่าท่านหลงออกไปตั้งแต่เมื่อไหร่ ไม่มี “เจตนา” จะทอทั้งต่อไปอีกไม่ได้แล้ว เพราะถ้ากฎหมายใหม่นี้ออกมา การที่ท่าน “เปลวไป” ปล่อยให้ผู้สูงอายุได้รับอันตราย ถือเป็นการกระทำโดยประมาท ซึ่งมีโทษจำคุกถึง ๑ ปี ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาททีเดียวนะคะ

กฎหมายใหม่อีกฉบับหนึ่งคือ สิทธิที่จะตายอย่างสมศักดิ์ศรี ไม่ต้องมีท้ออากาศ สายน้ำเกลือระโยงระยางเป็นเดือนๆ ญาติของดิฉันท่านหนึ่งเป็นมะเร็งที่ซั้วปอดเสียค่ารักษาว่าล้านบาทและไปทำศพที่วัดเตียววันเดียวกับผู้เสียชีวิตเพราะเลาด้าแอร์ตักที่สุพรรณบุรี ซึ่งทายาทได้รับเงินประกันหลายล้านบาท ถ้าเราเลือกได้ เราคงอยากให้ลูกหลานได้รับมรดกดีกว่าต้องเป็นหนี้โรงพยาบาลนะคะ เราคงจะทำอย่างท่านพุทธทาสภิกขุที่ตั้งใจละสังขาร ห้ามเอาท่านมารักษาพยาบาล ทรมานทั้งๆ ที่รู้ว่ารักษาก็ไม่หาย

ฉบับนี้ขอยุติเพียงเท่านี้ละคะ โอกาสหน้าจะคุยเรื่อง “สิทธิที่จะตายอย่างมีศักดิ์ศรี” อยากขอความเห็นจากท่านผู้อ่านว่า เราควรมีกฎหมายอนุญาตให้ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยจนไม่มีทางเยียวยารักษาได้ หรือมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเครื่องช่วยชีวิตเท่านั้น มีสิทธิที่จะปฏิเสธการรักษาพยาบาลเพื่อจบชีวิตของตนเองได้หรือไม่ หรือคนที่เจ็บปวดทรมานแสนสาหัส จะร้องขอให้ผู้อื่นช่วยให้พ้นทุกข์ที่เรียกว่า Mercy Killing ฆ่าด้วยความสงสารได้หรือไม่ นักกฎหมายถกเถียงกันมาหลายปี แต่ยังไม่กล้าออกกฎหมายนี้ เพราะเกรงว่าจะมีผู้คิดร้ายใช้เป็นเครื่องมือฆ่าเจ้าของมรดก

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุขณะนี้

“

กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

คุ้มครองผู้สูงอายุน้อยกว่าคุ้มครองสตรีเด็กและเยาวชน

อาจเป็นเพราะในสมัยก่อนเราอยู่กับแบบครอบครัวขนาดใหญ่

พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ร่วมบ้านเดียวกัน

ต่างช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน

”

ยังไม่มี แต่เป็นที่น่ายินดีว่าด้วยการผลักดันรณรงค์ของสมาคมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย รัฐบาลรับในหลักการว่าจะจัดตั้งหน่วยงานนี้ในสำนักนายกรัฐมนตรี ทำนองเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้

รศ. วิมลศิริ ชำนาญเวช

น้องใหม่ปี ๒๕๙๓ คณะอักษรศาสตร์

ปัจจุบันคณบดีคณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น